

Apulej: Metamorfoze ali Zlati osel.

- bil Afričan iz Alžirije
- odšel v Kartagino, Atene, Rim
- poročil z bogato vdovo, sorodstvo ga obtoži, da si jo je pridobil s čarovnijo, oproščen
- priredba grške predloge Lukios ali osel
- splet dogodivščin, deloma komičnih, deloma fantastičnih prigod, ki jih doživlja in v prvi osebi opisuje junak zgodbe
- zanima se za magijo
- rad bi postal ptič, pa se spremeni v osla, ujamejo ga razbojniki, se reši skupaj z ujetimi deklicami, potem mora garati, nekaj časa je pri nekem bogatašu, v gledališču
- s pomočjo sveže vrtnice se mu vrne človeška podoba
- vrne se h gospe, ki jo je moral zadovoljiti kot osel, toda njej ni več mar zanj, spodi ga čez prag; junak se vrne domov
- v to osnovno zgodbo je Apulej vtikal še mnogo krajših zgodb, novel iz ljudskega pripovedništva
- dodal zgodbo o Amorju in Psihi in bistveno spremenil konec (junakovo spreobrnjenje in posvetitev v Izidine misterije)
- mistom in vernikom Izidinih misterijev je osel simbol najnižjih strasti, prispodoba Čl, ki je suženj pohote
- junak Lucij postane osel zaradi radovednosti,
- Psiha mora po grešnem padcu pretrpeti trde preizkušnje, oditi v podzemlje, da lahko doseže trajno združitev z Amorjem – ta zgodba o Psihi je digresija v romanu